

PŘEDNÁŠKY PRO ŠKOLY A VEŘEJNOST

Rodiny politických vězňů - opomenutý rozměr komunistické perzekuce

Osudové příběhy rodin muklů zůstávají opomenuty, snadnější je totiž zobrazit odbojové aktivity, výsledky, prostředí věznic a lágrů. Cesty žen a rodin vězňů nabízí místo dobrodružství a napětí zdánlivě „jen“ obyčejný život a vnitřní drama. Na rodiny čekaly vyhazovy z práce, ze škol a z domovů a také hmotná nouze a další perzekuce. StB ženy muklů vydírala a tlačila k rozvodu. Děti byly vystaveny šikaně ve škole a také nemohly studovat. Byly zde i komplikované návraty - po amnestii se vracel jiný muž k jiné ženě. Důsledky celoživotního tlaku na ženy se mohly projevit až ve stáří. Seminář/webinář představí důležité okolnosti a dopady komunistické perzekuce.

Svět věznic a lágrů

Hned po únoru 1948 začali komunisté zatýkat nepohodlné osoby, odbojáře i osoby, které by režim mohly ohrozit. V soukolí uvízli i náhodní občané, na zatčené čekaly kruté výslechy. Ve věznicích a lágrech panovalo peklo: závaly v šachtách, zima, hlad, samoty, šikana, bití, otrocká práce. Vězně pronásledovaly také obavy o osud rodin. Ovšem i v nejtěžších podmínkách našli muklové světlé chvíle: návštěvy, dopisy, naděje na kolaps režimu a hluboká přátelství. Samostatnou kapitolou byly útky. Svět věznic a lágrů byl ale mnohem barvitější, než se může zdát. Seminář/webinář představí důležité okolnosti a souvislosti života v komunistických táborech 50. let.

Dny okupace 1968, rok 1969 a normalizace očima dítěte a dospívajícího člověka

Jak vnímal sedmiletý kluk z Prahy dunění letadel, pohled z očí do očí tankistům, vzdálenou střelbu, slzný plyn? Nápis „Smrt okupantům!“ anebo „Okupanti, nacisti, komunisti“? Jak prožíval, už coby dospívající člověk, následnou normalizaci? Její strnulost, propagandu, nesvobodu? Setkání se zaostalým Sovětským svazem? Stranou nezůstanou ani obecnější informace: velikost okupačních vojsk, pendrekový zákon, čistky.

Ing. Lubomír Vejražka

KONTAKT

- lubomir.vejrazka@ustrcr.cz
- (+420) 777 203 777

TÉMA

- Rodiny politických vězňů
- Svět věznic a lágrů
- Dny okupace 1968, rok 1969 a normalizace
- Cestování za normalizace; SSSR - zapovězená země

ODBORNÉ ZAMĚŘENÍ

- Studená válka
- Mezinárodní dějiny po roku 1945
- Soudobé sociální, politické a vojenské konflikty

Cestování za normalizace; SSSR - zapovězená země; tragická horolezecká expedice Peru 1970 na pozadí začínajících politických čistek

Atypická mezipředmětová přednáška. Jaká byla omezení cestování za normalizace? Devizový příslib, výjezdní doložka. Proč se přechodně nesmělo do Polska? Proč byl Sovětský svaz zapovězenou zemí? Jak se tam autor přednášky dostal načerno? Expedice Peru 70 vznikala na pozadí okupace a začínajících politických čistek. Jaké obstrukce ji zasáhly? Proč režim zakázal původní plán – Aljašku? Jaký útlak zasáhl tři rody horolezců v 50. letech? 31. 5. 1970 zahynulo při zemětřesení a pod lavinou 14 našich horolezců a 70.000 Peruánců. Jak probíhala expedice do osudného dne? Vylíčení pekla obyvatel. vracel jiný muž k jiné ženě. Důsledky celoživotního tlaku na ženy se mohly projevit až ve stáří. Seminář/webinář představí důležité okolnosti a dopady komunistické perzekuce.

Otázky víry u politických vězňů, postavení kněží v lágrech a jejich vliv na vězně

V lágrech a věznicích se v 50. letech ocitla řada kněží, členové náboženských spolků, křesťanská mládež, katolická inteligence. Tisíce řeholníků a řádových sester byly internovány bez soudu. Režim zrušil církevní řády a zabavil jejich majetek. Proč považovala KSČ církev za nebezpečnou? Příklady soudů, jména některých souzených, příklady záminek k zatčení. Bachaři se k duchovním chovali hůř než k běžným vězňům. Jak vnímali obyčejní vězni kněze? Kněží v nich zanechali hlubokou stopu, předali jim svou sílu a optimismus, nezlomnost a statečnost. V lágrech se potají sloužily mše, docházelo ke křtům. Zazní příběh jedné katolické rodiny a vylíčení persekuce v posledních chvílích režimu.

Ing. Lubomír Vejražka

KONTAKT

- lubomir.vejrazka@ustrcr.cz
- (+420) 777 203 777

TÉMA

- Rodiny politických vězňů
- Svět věznic a lágrů
- Dny okupace 1968, rok 1969 a normalizace
- Cestování za normalizace; SSSR - zapovězená země

ODBORNÉ ZAMĚŘENÍ

- Studená válka
- Mezinárodní dějiny po roku 1945
- Soudobé sociální, politické a vojenské konflikty

Úskalí vztahů politických vězňů a jejich manželek

Okamžikem zatčení se roztrhla rodina. Jak se vyvíjely vztahy vězňů a jejich žen? StB je nevybíravě nutila k rozvodu, leckdy pod pohrůžkou zatčení. Jedinou spojnici mezi světem před a za mříží byly občasné dopisy, balíčky a návštěvy. Jak ustát spatření zdevastovaného manžela? Rozvody... Tak často žena slyšela: „Když se rozvedete, polepšíte si v práci, kluka vezmeme do školky.“ Jak dlouho vydrží? Jde o ekonomické přežití rodiny. A když má muž před sebou patnáct let a poblíž ní se objeví někdo třetí, kdo jí nabídne lásku a budoucnost? Jsou tu návraty. Po deseti letech se vrací jiný muž k jiné ženě, ne vždy najdou štěstí.

Ženy, které vzdorovaly komunismu

Komunisté se nezastavili ani před vězněním žen. Vyprávění o mamince odervané od dvou malých dětí. Po návratu z vězení pracovala za trest na severu Čech, o děti se tam starat nemohla. Zůstaly u prarodičů. Jak rozporuplně se promítly hrůzy věznění a obavy z dalšího zatčení do jejího osobního života? Zazní příběh starší dámy uvězněné na čtyři roky. Zatýkali ji před očima čtyřleté vnučky, která byla i svědkem domovní prohlídky a prvního výslechu babičky na StB. Stranou nezůstanou ani obecnější informace o věznění žen. Ke statečným ženám patří i snoubenky a manželky vězněných, které musely provést rodinu dlouhými roky perzekuce a bídy.

Děti politických vězňů padesátých let

Rodiny politických vězňů se ocitly pod těžkým tlakem, zejména děti si odnesly hluboké šrámy. Při domovních prohlídkách byly svědky dehonestace maminek, jimž estébáci vyhrožovali, uráželi je a měli sexuální narážky. Děti čekalo vystěhování, sociální vyloučení, chudoba, šikana ve škole. Ke zkouškám na střední školu nesměly. Samostatnou kapitolou jsou malé děti, které ničemu nerozuměly, ale přitom vnímaly neštěstí rodiny. Máme tu i Vánoce bez táty, dospívání bez táty. Potomci vězňů předčasně dospěli, museli být oporou maminkám. Čas popojde, táta se vrací. Vyjde vždy slunko? Dá režim po návratu vězně jeho dětem pokoj?

Ing. Lubomír Vejražka

KONTAKT

- lubomir.vejrazka@ustrcr.cz
- (+420) 777 203 777

TÉMA

- Rodiny politických vězňů
- Svět věznic a lágrů
- Dny okupace 1968, rok 1969 a normalizace
- Cestování za normalizace; SSSR - zapovězená země

ODBORNÉ ZAMĚŘENÍ

- Studená válka
- Mezinárodní dějiny po roku 1945
- Soudobé sociální, politické a vojenské konflikty